

65

Catalunya a Buenos Aires

Jordi Arbonès

LA Plata, capital de la província de Buenos Aires, situada a uns seixanta quilòmetres al sud de la ciutat de Buenos Aires (Capital Federal de la República Argentina), és una població molt moderna, urbanísticament parlant, amb tot de places i parcs arbrats, un museu de ciències naturals (segurament un dels més importants de l'Amèrica Llatina) i, sobretot, una universitat que és com si diguéssim el cervell de la ciutat.

Divendres, dia 16 de setembre, feia una tarda fresca, però radiant, a desgrat d'algun nuvolot escadusser, i els arbres i els ocells renouers ja anunciaven l'arribada de la primavera en aquest hemisferi. L'edifici de la Universitat Nacional de La Plata estava tot empaperat de cartells de propaganda política. Això no era estrany, car d'allà a quaranta-cinc dies, el poble argentí sortiria d'una llarga nit per la via de les eleccions democràtiques. Passats uns minuts de les sis de la tarda, en una aula de la Facultat d'Humanitats i Ciències de l'Educació de la Universitat comencen a ressonar-hi veus amb accent català. Les orelles atentes dels concurrents senten parlar de les gestes històriques dels catalans, dels moments d'esplendor de la nació catalana, de la davallada, de l'esforç estrenu de tot un poble per sobreviure a desgrat de tots els embats anihiladors; després escolten versos d'Ausià March, d'Aribau, de Gassol; fragments de les Homilies d'Organyà, de les cròniques de Muntaner, de Jaume I, i segueixen les vicissituds per les quals ha hagut de passar la llengua dels Països Catalans...

MOLTS dels estudiants assistents es pregunten: «¿Com és possible que nosaltres, que hem estudiat Història des de la primària, i que ja estem a punt d'acabar la carrera, no n'havíem sentit parlar mai de l'existència d'aquesta nació diferenciada?». I és que, per primer cop a la història tenia lloc en una

universitat argentina, i probablement de tota l'Amèrica Llatina, un acte de nivell acadèmic en el qual es posava de relleu l'existència dels Països Catalans a través de les seves manifestacions lingüístiques, literàries, arquitectòniques, musicals, etc., com a nació que ha bregat, i encara brega, per aconseguir la llibertat i la independència d'ençà que les perdé aquell atziac 11 de setembre del 1714.

En efecte, corresponent a una invitació del degà de l'esmentada Facultat, el professor Elder Daniel Evans, Obra Cultural Catalana de Buenos Aires organitzà un acte que, sota el títol de «Introducción a la cultura catalana», estigué dividit en quatre parts: «Algunas reflexiones sobre la historia de los Países Catalanes», per la professora Margarida Oriola i Rojas; «Evolución de la lengua y la literatura catalanas», pel doctor Abili Bassets; «Panorámica de la arquitectura catalana», per l'arquitecte Ricard Pahissa, i «La música catalana desde la Edad Media hasta nuestros días», per Jordi Solé. Tanmateix, degut a l'interès que despertaren les exposicions de la professora Margarida Oriola i del doctor Abili Bassets, que es veieren obligats a ampliar-les, per manca de temps calgué posposar pel divendres 30 la de l'arquitecte Pahissa i la de Jordi Solé.

EL públic fou molt nombrós (una part del qual hagué d'estar-se a peu dret les dues hores i mitja llargues que duraren les magistrals exposicions), entre el qual, ultra les autoritats i estudiants de les facultats d'Humanitats i de Lingüística, i públic en general, s'hi trobava el degà de la Facultat d'Arquitectura, el president de l'Agrupació Catalana de Pergamino (Pcia. de Buenos Aires), senyor Josep Coca, i el senyor Roca, membre de la Comissió Directiva d'aquesta entitat, així com el dirigent dels grups galleguistes de Buenos Aires, senyor Abaira, i periodistes del diari *El*

Día i de Radio Universidad, tots dos de La Plata.

La favorable acollida que tingué l'acte, a part d'assegurar la imminent creació d'un «Centro de Estudios Catalanes» al si de la Facultat d'Humanitats, motivà la invitació per part del degà de la Facultat d'Arquitectura a l'arquitecte Pahissa de donar una conferència més tècnica sobre el mateix tema als estudiants d'aquesta carrera en una data propera. Una de les primeres activitats de l'esmentat centre consistirà a iniciar un curs de llengua catalana per als professors de lingüística i filologia, car han estat ells mateixos els qui ho han sol·licitat. Aquest interès dels professors argentins per la nostra llengua hauria de fer meditar els mestres i professors castellanoparlants que resideixen a casa nostra i encara s'hi mostren refractaris.

Abans de començar la conferència, foren repartits entre els assistents sengles opuscles, preparats per la professora Oriola i el doctor Bassets, que contenen, respectivament, una sinopsi de la Història dels Països Catalans i de l'evolució de la llengua catalana.

Com a resposta als programes tramesos a totes les universitats del país, O.C.C. ha rebut ja una invitació per dur a terme una conferència semblant a la Universitat Nacional de Neuquén, i està gestant la realització d'un cicle sobre els mateixos temes a la Facultat de Filosofia de la Universitat Nacional de Buenos Aires.

Aquest acte O.C.C. l'organitzà amb el propòsit de commemorar (no pas de «celebrar») la diada nacional de l'Onze de Setembre amb esperit reivindicatiu de les llibertats inalienables de tots els Països Catalans, car, mentre aquestes llibertats estiguin anorreades o escapçades, la commemoració d'aquesta data no pot tenir cap altre caràcter.

Jordi Arbonès és de l'Obra Cultural Catalana de Buenos Aires.

EL MARESME
Dimecres, 21 de desembre de 1983